

Monumentnummer*: 527806

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **07 december 2004**
Kadaster deel/nr **82931/137**

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*		
Amsterdam	Amsterdam	Noord-Holland		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Amsterdam	V			6492
Amsterdam	V			8875
Amsterdam	V	12036	A51	

Omschrijving**

Omschrijving

In het zuidelijk deel van de Coöperatiehof gelegen LEESZAAL (bibliotheek) en VERGADERZAAL met aan de zuidzijde een tegen de achtergevel geplaatst GEDENKTEKEN, alle naar ontwerp van de architect P.L. Kramer. Het geheel bestaat uit drie achter elkaar liggende segmenten. De hoofdbouw bestaat uit een symmetrisch plastisch gebouw van twee bouwlagen op een uit rechthoeken samengesteld grondplan. Op de begane grond bevond zich oorspronkelijk naast facilitaire ruimtes de vergaderzaal; op de verdieping oorspronkelijk de leeszaal met uitleenbibliotheek. Het geheel wordt afgedekt met een samenstel van platte daken met enkele afgerond gemetselde schoorsteen en boven de entree aan de zijde Coöperatiehof een hoog en steil afgeknot schilddak met rode pannen. Hier een houten gootlijst met boven de zijgevels opgetild overstek met betimmering. Gemetselde gevels in afwisselend koppen- en strekkenlagen en aan de achterzijde met een rechte gevelbeëindiging met hol en bol geplaatste pannen. Op het middendeel een taps toelopende vierkante klokkentoren met loden bekleding op samenstellende driezijdige ribben, een aan vier zijden geopende klokkenstoel en met verjonging aan de bovenzijde waarop kubusvormig huis met wijzerplaten. Aan de zijde Coöperatiehof de centrale toegangspartij met dubbele openslaande houten deuren met gelede vierzijdige lichten en met afrondingen in het flankerende metselwerk op de hoeken. Boven de toegang een gevelsteen in reliëf met zinnebeeldige voorstelling, betrekking hebbend op de socialistische houding ten aanzien van de kerk. Aan weerszijden van de toegangspartij bevindt zich een brede vensterpartij met zes stijlen en vier doorlopende roeden. Deze vensters overlappen het muurwerk dat een verbinding vormt tussen het hoofdgebouw en de arbeiderswoningen aan weerszijden. Dit muurwerk, afgesloten met enkele pannenrijen, loopt nabij de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

aanhechting met de lees- en vergaderzaal iets op. Nabij de aansluiting met de woningen aan weerszijden een poort onder gemetselde strek met dubbele openslaande poortdeuren met houten traliewerk. Op de hoeken en boven de toegang geplaatste smalle en gelede vensters in houten kader onder de overstek. De zijgevels van het hogere middendeel en de kleinere bebouwing aan de achterzijde hebben hoge en meerruits gelede vensters. Het gedenkteken ter herinnering aan burgemeester J.W.C. Tellegen is geplaatst tegen de achtergevel en bevindt zich in de centrale zichtas van de P.L. Takstraat aan een klein plantsoen. Tegen de zijgevels van de woonblokken aan de Burgemeester Tellegenstraat zijn lage en deels omvamede muren met natuurstenen afronding geplaatst. Dit met pannen afgedekt muurwerk verbindt de achtergevel met de woonblokken aan de Burgemeester Tellegenstraat. Het Tellegen-monument bestaat uit een natuurstenen plint met halfroond perk met natuurstenen banden van verschillende lengte en dikte tegen het muurwerk. Hierop de tekst: 'Burgemeester Tellegen', '1859-1922', 'Gesticht in 1924 door Amsterdamsche Woningbouwvereniging uit dankbaarheid voor den arbeid verricht in het belang der volkshuisvesting'. Centraal een blauwzwarte hardstenen plaquette met het reliëfportret 'en profil' van J.W.C. Tellegen en verder deels op de Egyptische kunst geïnspireerde figuratieve decoratie in bas-reliëf. Hoger in het gevelvlak in een verticaal gemetselde band een zestal uitkragende vierkante en rechthoekige natuurstenen gevelstenen met figuratieve voorstellingen.

In het interieur een trappenhuis met natuurstenen traptreden, een betegelde lambrisering in groene en roodbruine tegels met zwarte biezen. De toiletruimte op de eerste verdieping hebben granito vloeren, betegelde lambrisering en bovenwanden. De oorspronkelijke deuren en vensters hebben (lichten met) een horizontale roedenverdeling. Dubbel openslaande binnendeuren met vijfuits en vierzijdig taps toelopende lichten.

Waardering

Lees- en vergaderzaal van de Coöperatiehof met uitwendig gedenkteken uit 1926-1927 van algemeen belang vanwege de sociaal-, cultuur- en architectuurhistorische alsmede de typologische waarde, als overwegend gaaf bewaard en representatief voorbeeld van een algemene wijkvoorziening. Het gedenkteken van de voorvechter van sociale woningbouw, J.W.C. Tellegen, vormt een belangrijke toegevoegde en kunsthistorische waarde. Verder van belang wegens de silhouetwaarde en de ensemblewaarde als essentieel onderdeel van de omringende bebouwing in dit deel van het Plan Zuid van Berlage en wegens de stilistische samenhang met de omringende woningbouwcomplexen.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap
Sport, recreatie, vereniging en horeca
Voorwerpen op pleinen en dergelijke

Subcategorie

Welzijn, kunst en cultuur
Vergadering en vereniging
Gedenkteken(D)

Functie

Leeszaal
Vergaderzaal
Gedenkteken(D6)